

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschijnt eens per week 's zaterdags.
Men schryft in 'te Tongeren by M.-F. COLLEE, boekdrukker en uitgever van dit blad. groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaar is bepaald op 3 fr. per jaer.
" " " " " " " " 3 fr. per halfjaer.
Een blad afzonderlyk. . . . . 20 centimen.
De aankondigingen, per drukregel. . . . . 48 " " " "
De reklamen " " " " " " " " 25 " " " "

By het zenden van aankondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, of wel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laatste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeeler conditiën.

TONGEREN, DEN 25 FEBRUARY.

De toestand is nog niet merkelyk veranderd ; de inlichtingen welke wy ontvangen laten eene naby zynde oplossing van de italiaensche kwestie voorgevoelen.

M. Thouvenel, minister van buitenlandsche zaken van Frankryk, komt eene *circulaire* uit te geven in antwoord op de encycliek van den Paus over het behoud van zyne tydelyke magt in de Romanjen. Na lezing van dit stuk kan men regtuit zeggen, dat er geene verstandhouding meer mogelyk is tusschen Pius IX en Napoleon III. Eene franschë korrespondentie beweert dat de keizer der Franschen vast besloten is de aangenomene politiek jegens het pauselyke gouvernement onveranderlyk blyven te volgen.

De *Daily News*, orgaan van John Russell, minister van buitenlandsche zaken van Engeland, zegt in een zyner artikels, dat, ondanks men algemeen aen den vrede geloofd, de oorlog op nieuw zal uitbersten. En inderdaed, de politieke verwarring wordt alle dagen grooter ; want wy vernemen dat Rusland en Pruisen de Anglo-Fransche voorstellen tot oplossing der italiaensche zaken geenszins willen aennemem. Na de opschorsing van den *Univers* hebben wy alwêér eene andere aen te stippen, die van de *Bretagne*, te St-Brieuc, welke te katholiek en te legitimist voor Napoleon was. De *Bretagne* heeft een adres van drie fransche afgeveerdigden aen den keizer afgekondigd ; de minister van binnenlandsche zaken, M. Billault, aanziet dit adres als strekkende om den oproer te ontsteken in de zoo herkende departementen door hunnen eerbied voor de geestelykheid, en heeft by gevolg van Napoleon een dekreet van 15 february bekomen, hetwelk de *Bretagne* een slot op den mond stelt. Een nieuw staeltje van fransche vryheid.

In Engeland wordt de beraedslaging over Savooijen en Nizza maer altyd uitgesteld ; in Frankryk wordt de vereeniging van het wetgevend korps maer altyd verdaegd, nu tot den 1 maart, zegt men. Al de achteruitschuivingen bewyzen maer eene zaak dat is de netelachtige stand waerin de engelsche en fransche gouvernementen zich bevinden, om klaer en duidelyk, zonder achterhouding, den politieken toestand uit te leggen.

De Paus, integendeel, aertzelt geen oogenblik om zyne meening over de handelwyze, welke men hem doet ondergaen, uit te drukken. Hy heeft eenen brief van

gelukwensching en dankbetuiging den bisschop van Orleans toegestuurd, waerin hy zyn misnoegen over den franschen keizer klaer aen den dag legt. Pius IX alleen kan openhertig te werk gaen, omdat hy alleen in zyn regt is.

De godsdienstige beweging gaet altyd voort in het zuiden van Frankryk ; te Marsiliën zyn er gebeden aen het volk voor den Paus uitgedeeld geworden, en er is eene petitie gereed gemaekt, om de regten van den Paus te verdedigen, en welke den Senaet zal voorgedragen worden om te protesteeren tegen de inlyving der pauselyke Romanjen met Piëmont. Zy wordt met menigvuldige handteekeningen bedekt. Zal Napoleon III die gebeden ook niet opschorsen ?

Klein geld.

De kwestie der kamer der volksvertegenwoordigers heeft aen de leden der vergadering het vertoog van beweegreden doen overhandigen van een wetsontwerp, dat ten doel heeft aen de wet op de Munt veranderingen toe te brengen, voor wat het klein geld betreft.

De twee grootste bezwaren waerin het gouvernement wil voorzien zyn, dat onze stukken van 5 en 10 centimen al te zwaar en te ongemakkelyk zyn, en dat er al te vele vreemde koperen muntstukken in België worden gebragt.

Het gebeurt thans dikwyls dat men het vreemde, meer gemakkelyk koperen munt by voorkeur aen onze eigene munten ontvangt. Welnu, men wil aen het klein geld eene waerborg geven die het altyd niet heeft, namelyk van altyd zyne nominale weerde te behouden, door de gemakkelykheid en de schoonheid der stukken.

De muntstukken welke het wetsontwerp voorstelt te vervangen, zyn :

IN KOPER :

Stukken van 5 centimen,		
voor eene weerde van fr.	2,644,689	} 2,933,602
Stukken van 10 centimen,		
voor eene weerde van fr.	308,915	

IN ZILVER :

Stukken van 20 centimen,		
voor eene weerde van fr.		626,189

Totaal. . . . . fr. 5,579,791

Het 20 centimen stuk, dat van een onbetwistbaar

gemak is, maer dat al te klein is en voor de fabricatie al te veel onkosten na zich sleept, zal vervangen worden door een stuk, dat in dezelve voorwaarden als de stukken van 5 en 10 centimen gefabriceerd worden.

De stoffe welke tot de fabricatie dier nieuwe munten zal dienen is een mengsel van 25 p. c. *nikel* en 75 p. c. koper zonder byvoeging van enig ander metael. Dewyl dit mengsel niet in den handel gevonden wordt, zal het expresselyk voor het muntwezen gemaekt worden.

Het gewigt van 5 centimen zal twee grammen en half zyn, dat van het stuk van 10 centimen vier grammen en dat van het stuk van 20 centimen zes grammen.

De grootte van ieder dezer stukken is bepaald : voor het stuk van 5 centimen op 17 1/2 millimeters, die van 10 centimen op 20 1/2 en die van 20 centimen op 22 1/2.

Niemand zal gehouden zyn in betaling meer dan voor 5 fr. in nikelmunt en voor 2 fr. in koperen munt te ontvangen, het gouvernement kan in de Staetskassen de aenneming van eene grootere hoeveelheid toelaten, in betaling der belastingen.

De nieuwe stukken zullen kunnen uitgewisseld worden tegen ander pasgeld, voor sommen door het gouvernement te bepalen, en in de bureelen welke het hiertoe zal aanduiden.

Men gaet te Antwerpen fortificatien maken, een nieuwe omheining die aen de schatplichtigen meer dan 150 miljoenen zullen kosten, en die daerenboven, zoo als M. Verhaegen het heeft laten verstaan, onze betrekkingen met den vreemde grootelyk sch in gevaer stellen, men gaet ons eene militaire zeemagt gunnen die niet min dan 15 tot 20 miljoenen franks zal kosten om iets van weerde en nut te zyn, en die by het eerste onweder, ons zal ontsnappen, om de prooi van den vyand te worden. Men maekt eene expeditie voor China gereed, om zegt men, onze soldaten en onze handelschepen, die nu werkeloos zyn, bezig te houden.

In een woord, men dompelt het land in de uitzinnigste geldverkwistingen.

En nothans, roept men gedurig dat de schatkist ledig is, wanneer het er op aen komt eenige drie of vier duizend franks af te laten op de posten of de tolregten.

Indien de eene of de andere opmerkt dat men het lot der kleine bedienden, der gemeente-sekretarissen, der veldwachters, buiten briefdragers, enz., zou moeten

GESCHIEDENIS EENER KLOK.

(Vervolg.)

Hy riep de italiaensche arglistigheid tot zyne hulp, deed het gerucht loopen dat Lemasson hem maer weggezonden had om zich te ontslaan van de belofte van verkoop welke hy hem gedaan had van het gesticht mits vyf honderd gouden daelders, uit te voeren ; beschuldigde hem openlyk van kwade trouw, beriep voor getuigen de werklieden welke hy verleid had, en eindigde deze reeks lasteringen met de vyf honderd daelders, veronderstelde waarde van het gesticht, aen meester Jan te doen aanbieden.

Lemasson was eerst over dezen onverwachten aanval ontsteld. Hy had geene moeite om M. de Croimare van de trouweloosheid van Bertuccio te overtuigen. Welhaest aengemoedig door zynen waerdigen vriend, die ten anderen aen deze zaak een voorwerp van schoone inleiding voor zynen onlangs advokaet benoemden zoon gezien had, verwierp hy met verachting de aanbiedingen van Bertuccio, en bereidde zich om met bedaerdheid en moed aen zynen aanval te wederstaan.

Duslanig was de gesteltenis waerin wy hem in het begin dezer geschiedenis bevinden.

M. de Croimare dreef het gevoelen zynen pligten tot de overmaet. Hy had geluisterd naer een eerste gevoelen van vaderlyke trotschheid met aen Jan Lemasson te raden van de zorg van hem voor het nieuwe schatkamer geregtshof tegen de aanvallen van Bertuccio aen zynen zoon Robert te laten ; maer hoe meer de geregtisdag naderde, hoe meer hy vreesde eene te grooten last aen zynen zoon opgelegd, eenen onbekwamen verdediger die op het beslissende oogenblik zou kunnen feilen, aen Jan Lemasson gegeven te hebben.

Hoe menigmaal vervloekte hy den hoogen rang dien hy

in het hof bekleedde en die hem belettede zich tot de bank der advokaten te vernederen en zich zelve met de zaak van eenen vriend te gelasten !

Eindelyk verscheen de groote dag die moest beslissen of de eigendom van het giethuis aen Lemasson of aen Bertuccio zou blyven.

Robert was in eenen diepen slaep gedompeld ; hy werd door de welgekende stem van zynen vader ontwaekt. « Het is vyf uren, zegde hem M. de Croimare, wiens slaep meer gestoord was geweest dan de zyne : gy weet dat het ten zeven uren is dat de eerste zitting begint. Hebt gy niet noodig uwe geesteskrachten voor het oogenblik der worsteling te verzamelen ? »

Eene ontkenkende beweging was het antwoord van Robert.

« Het is te vermoeden, voegde er M. de Croimare by, dat M. Renard geheel de eerste zitting in bezigheid zal zyn, en dat gy voor de verwerping tot morgen zult verzonden worden. Gy moet nogtans, myn lief kind, tot alle geval bereid zyn. Daerom ben ik verblyd u zelve met het harnas te wapenen om u te verdedigen, en met den degen om aen te vallen, met de netelige punten van het regtsgeding met u te onderzoeken. »

Het schatkamer geregtshof hield alsdan zyne zittingen in de groote zaal des kasteels van Rouen, waer het voorloopig geplaatst was geweest. Het gebouw van het geregtshof dat heden bestaat en dat gesticht is geweest onder het ministerie van den kardinael d'Amboise, was wel voltrokken wat het uitwendige aenging, doch de inwendige schikkingen werden maer later geëindigd, en het was alleenlyk in 1506 dat het hof er zitting begon te houden.

Als Robert in de geregtzaak kwam, zag hy dat de drie vierden der getuigen van Bertuccios aenhangers waren. Zy hadden Lemasson en zyne vrienden, die in te klein getal

waren om tegen de schaemteloosze stoutmoedigheid en de onlydzame praetachtigheid der vrienden van den Italianer te worstelen, in eenen hoek der zaal gedreven.

Robert wierp eenen oogslag op Lemasson die hem bleek en moedeloos scheen, terwyl Bertuccio, die, met het hoofd in de lucht en den grimlach op de lippen, achter zynen advokaet zittende, vooraf zyne aenstaende zegespraek scheen te genieten. Robert ging zich regt over zynen tegenstrever plaetsen, en hy antwoordde op eene beleefde wyze aen de pligtplegende groetenis welke M. Renard hem deed.

Op dezen stond kondigde de schetterende stem van den deurwaerder de aankomst van het hof aen, en terstond verving eene diepe stilzwygendheid het gerucht der stemmen en der fluisteringen die gelyk een gelidvuur geheel de zaal doorkruisten.

De kleeding der regters was op dit tydstip weinig verschillig van hetgene zy nog heden is. De met hermelyn gevoeijerde tabbaerd onderscheidde de voorzitters : de raedsheeren hadden slechts eenen rooden tabbaerd. Het bestendige schatkamergeregt was eene gansch nieuwe instelling voor het volk, maer zyn wonderlyk natuergevoel deed het gissen dat het een hinderpael was dien de koninglyke wysheid tegen de plunderingen der krygslieden had willen stellen, en eene bescherming aen den zwakke tegen den sterke, aen den verdrukte tegen den verdrucker gegeven : ook had het een volmaekt betrouwen op dit achbare genootschap.

Als het hof zitting genomen had, riep de greffier de zaak op van Bertuccio, italianer, tegen Lemasson. Een ligt gemompel dat door de geregtzaak liep deed geheel het helang kennen dat men aen de pleitzaak toedroeg. M. Renard stond op, deed eene eerbiedige groetenis aen het hof, streek de lange mouwen van zynen tabbaerd op en begon.

Wy zullen de lange pleitrede van M. Renard aen onze